

ALMANAHH

Eesti Metsateenijate Ühingu tegevus 2025

Põltsamaa, 2025

Sisukord

1. Kaarel Tiganik. Eesti Metsateenijate Ühing aastal 2025.....	4
2. Malle Kurm - Oks. Eesti Metsateenijate Ühingu üldkoosoleku protokoll.	5
3. Agu Palo. Metsamehe jälgedes - Agu Palo.	9
4. Kaarel Tiganik. Metsanduslikud kutsevõistlused 2025.	13
5. Urmas Roht. Metsamehe jälgedes - Urmas Roht.	16
6. Madis Sõukand, Elor Ilmet, Tanel Täheste. Metsamehe jälgedes - Madis Sõukand.	19
7. Malle Kurm-Oks. OÜ Artiston Grupp'i ettevõtted.	21
8. Kaarel Tiganik. Metsarahva päev.	23
9. Elor Ilmet. Tõrvaaugu XXXII metsa – ja matkapäev.	25
10. Kaarel Tiganik. In Memoriam. Ants Teder	27
11. Aadu Koll. In Memoriam. Juhan Tamberg	29
12. Aadu Koll. In Memoriam. Endel Heinleht	31
13. Aadu Koll. In Memoriam. Aleksander Sinimäe	33
14. Eesti Metsateenijate Ühingu 2026.aasta tegevuskava	35

Väljaandja : Eesti Metsateenijate Ühing, Rõõmu tee 7, 51013, Tartu, www.metsateenijad.ee

Kaanefoto: Eesti Metsateenijate Ühingu üldkogul Heimtalis osalejad

Fotod: Enn Raav, Elor Ilmet, Kadri Tiganik, Mati Joassoone, erakogud

Koostanud ja toimetanud: Priit Kask

Trükk ja köide: Vali Press OÜ, Põltsamaa, 2025

Eesti Metsateenijate Ühing aastal 2025.

Aasta hakkab mööda saama ja on aeg vaadata tagasi aastale 2025.

Aasta 2025 võib Eesti Metsateenijate Ühingu jaoks lugeda kordaläinuks. 2024.aasta tegevusaruande järgi olime üle hulga aastate kasumis ja seda koguni 4768 euroga. See näitab, et oleme ühingu majandanud mõistlikult. Ka meie majanduslik- ja finantsalane aruandlus on olnud igati tasemel. Kõik sellealased aruanded äriregistrile oleme esitanud alati õigeaegselt. Siinjuures suured tänud Tanelile, kes meie finantsalasel tegevusel kogu aeg silma peal hoiab.

Meie rahaliste vahendite alustalaks on Metsakalender, mida oleme välja andnud juba 1998.aastast. Suured tänud kõigile, kes kalendri koostamisele on oma öla alla pannud ja sama suured tänud kõigile ühingu liikmetele, kes meie kalendrit ikka jätkuvalt on aktiivselt tellinud ja läbi selle meie rahalise heale seisule kaasa aidanud.

Täiendavad rahalised võimalused annavad meile võimaluse ka rohkem üritusi korraldada. Sel aastal saigi täiendava üritusena korraldatud tutvumine metsa- ja põllumajandusfirmaga Artiston. Oli pikk ja huvitav päev.

Ka järgmiseks aastaks oleme planeerinud ühe metsamehe jälgedes ürituse rohkem, kui oleme seda varasemalt teinud.

Käesolev aasta oli ühingu valimiste aasta. Vaja oli valida uus juhatuse esimees, juhatus ja revisjonikomisjon. Vaatamata pingutustele ei leidnud ma ühingu liikmete hulgast seda inimest, kes oleks olnud nõus ühingu esimehena jätkama. Kõik senised juhatuse liikmed, esimees ja revisjonikomisjon valiti ühehäälselt tagasi. Püüame siis õigustada seda usaldust.

Ka sel aastal jätkasime oma traditsiooniliste metsamehe jälgedes üritustega ja osalesime üle vabariiklikel metsanduslikel üritustel. Kokku oli meie üritustel 240 osaleja ringis.

Metsanduse kutsevõistlustel ei õnnestunud enam esikohta kaitsta. Teine koht on meie ühingu jaoks väga väärtuslik tulemus.

Sel aastal tuli ära jätta kalapüügi võistlus, kuna puudusid korralikud jääolud. Loodame, et järgmisel aastal läheb paremini ja 07.märtsile planeeritud üritus õnnestub korraldada.

Sel aastal pidime jäädavalt hüvasti jätma mitme meie ühingu väärika liikmega. 19. märtsil lahkus meie hulgast 85. eluaastal pikaaegne Põlva metskonna metsaülem Ants Teder, 21. mail 89. eluaastal pikaaegne Taagepera metskonna metsaülem Juhan Tamberg. 08. juulil viis meie hulgast 86. eluaastal Nõva metskonna metsaülem Endel Heinlehe. 03. novembril lahkus meie hulgast 98. eluaastal ühingu kõige vanem liige Aleksander Sinimäe. Kõik nad olid tuntud ja hinnatud metsamehed nii oma kodukohas kui ka metsanduse ringkonnas üle Eesti.

Mälestused jäävad meiega. Pikemalt meenutame neid almanahhi lõpus mälestuslugudega.

Meie korraline üldkogu toimub järgmisel aasta 11. aprillil uues RMK Soomaa looduskeskuses.

Kõigi järgmise aasta ürituste kavaga saab tutvuda almanahhi lõpus olevas tegevuskavas.

Soovin juhatuse nimel kõigile ühingu liikmetele jätkuvalt tervist ja jõudu järgmise aasta ettevõtmistes ja ikka aktiivset osavõttu meie ühistest üritustest

Kaarel Tiganik

Eesti Metsateenijate Ühingu esimees

Eesti Metsateenijate Ühingu üldkoosoleku protokoll.

12. aprill 2025. a. Heimtali

Päevakorras:

1. Metsateenijate ühingu juhatuse aruanne
 2. Revisjonikomisjoni aruanne
 3. Aastaruande kinnitamine
 4. Juhatuse esimehe, juhatuse ja revisjonikomisjoni valimine
- Koosolekul osalejaid 45, volitusi 18

1. K. Tiganik esitas juhatuse aruande. 1. jaanuari seisuga oli metsateenijate ühingu 117 liiget. Selle aasta muutused: 19. märtsil lahkus meie hulgast Ants Teder aga uuteks liikmeteks võeti vastu Malle Viiburg, Ivar Paesalu ja Juta Kraav, viimane osutus ka kõige nooremaks liikmeks. Veebruaris toimunud juhatuse koosolekul oli tähelepanu all võlglastega tegelemine, selle käigus arvati välja 8 liiget ja alles jäi 111 liiget. Üheksaliikmeline juhatus on tööga hästi toime tulnud.

EMÜ toimunud üritused 2024. aastal:

04. märtsil metsameeste kalapüügivõistlus Kallastel kus osales 12 võistkonda, võistlejaid oli 35 ja saadi 24 kg kala.

13.aprillil Üldkogu Lahmuse mõisas. 45 osalejaga oli see viimaste aastate kõige osavõturohkem üldkogu. Tavapärasele juhatuse ja revisjonikomisjoni aruandele järgnes Mari Kartau väga huvitav ettekanne „Metsanduses toimuv läbi meedia“.

07.juunil metsanduse kutsevõistlused Järveljal. Võistlustel osales 24 võistkonda üle 200 võistlejaga. Mis puutub kutsevõistlustesse, siis metsateenijad on kolmel korral järjest kutsevõistlused võitnud. Viimane kord saadi napp võit Foreko grupi ees. Peaa hinnaks oli 400 eurone RMK metsamaja kasutamise kinkekaart.

14.juunil metsamehe jälgedes Andres Kiviste, osalejaid oli 31.

Andres endast väga rääkida ei tahtnud, küll aga rääkis ta päris põhjalikult Eest puistute kasvukäigu mudelitest, millega te terve oma metsamehe aja on tegelenud. Käisime ka metsas proovitükkidel.

16.augustil metsamehe jälgedes Tiit Ruus, osalejaid 44.

Tiit rääkis huvitavalt oma metsamehe teest ja spordi tegemistest.

Üllatavaks sai teadmine et Tiidule on omistatud nõuka ajal meistersportlase tiitel rääkimata veel paljudest Eesti meistrivõistluste poodiumikohtadest.

Seejärel tegime huvitava bussireisi Aegviidu polügonil. Päeva lõpetasime meeleoluka lõunasöögi ja päeva kokkuvõtte tegemisega Musta-Täku tallis.

Kutsevõistluste võitu tähistasime RMK Simisalu loodusmajas septembris.

21.septembril metsarahva päev. EMÜ poolt korraldati matk Võrumaal Rebasmäe oja kallastel 33 osalejaga.

Kõigil ühingu üritustel oli kokku 195 osalejat. Siia on arvestatud ka kutsevõistlustel- ja Simisalu üritusel osalejad.

EMÜ trükised:

Metsakalender 2024 – trükiti 2200 eksemplari.

Almanahhi trüki 115 ekseplari

EMÜ 2025. a.tegevuskava:

01.03 - Metsameeste kalapüügi võistlus Kallastel jäi ära

12.04 - EMÜ üldkogu Heimtali mõisas Viljandimaal

16.05 - Metsamehe jälgedes Agu Palo Haanjas, Võrumaal

06.06 - 55.Metsanduse kutsevõistlused Järveljal

— Metsamehe jälgedes Urmas Roht Ihamarus, Põlvamaal

12.09 - Metsamehe jälgedes Madis Sõukand Viljandimaal

20.09 - Metsarahva päev

07.10 - Kohtumine metsandusfirmaga Artiston Laekveres

Kuidas edasi?

Liikmeskonna suurendamine.

Edasine tegevus, kas jätkata traditsiooniliste üritustega või leida midagi uut?

EMÜ kajastamine Vikipeedias

4. Revisjonikomisjoni aruanne

Laekus 12457.50 eurot, kulutati 7689 eurot.

Kolme revisjonikomisjoni liikme poolt tunnistati rahaline tegevus heaks.

Ettepanek kinnitada aastaaruanne ja see kinnitati ühehäälselt.

5. Päevakorras on esimehe, juhatuse ja revisjonikomisjoni valimine

Arvati, et Kaarel võiks esimehena jätkata. 20 aastat on ametit pidanud. Tal tuleb veel vähemalt kolm aastat ühingut vedada. Kõik olid poolt, vastu polnud keegi.

Otsustati, et juhatus võiks olla endiselt 9-liikmeline: Adu Koll, Agu Palo, Elor Ilmet, Enn Kraav, Kaarel Tiganik, Koidu Simson, Priit Kask, Tanel Tähiste, Meelis Tamm.

Otsustati, et senine revisjonikomisjon koosseisus Ilmar Paal, Koit Kraav ja Marju Ruut võiks jätkata. Ettepanek kinnitati, erapooletuid polnud ja vastu keegi polnud.

Toivo Meikari arvates on kulukad olnud Metsamehe jälgedes üritused. Juhatus võiks kaaluda 5 kuni 10 eurose omaosaluse kehtestamist. Kalapüügi võistlustel võiks lapsed olla tasuta ja pensionäridel võiks osavõtt olla soodsam.
Ettepanek - osalustasu võiks olla viis eurot.

Ilmar Paal tegi ettepaneku rajada EMÜ liikmete poolt omanimeline park. Pargi asukoht võiks olla Kesk-Eestis.

Järgnes ettekanne RMK juhatuse liikmelt Erko Soolmanilt teemal RMK praegu ja tulevikus.

Pärast lõunasööki tutvusime Heimtali mõisaga ja selle ajalooga.

Koosoleku juhataja: Elor Ilmet
Protokollija: Malle Kurm-Oks

Metsamehe jälgedes - Agu Palo.

16.mail kogunes üle 50 metsamehe - aatekaaslaste Haanjamaa metsade ja mägede vahele, et saada teada, milline on olnud ühe 70 aastase metsamehe senine elutee.

Üritus algas Suure-Munamäe taguses Vaskna turismitalus, mis algselt ehitatud Munamäe vahtkonna kordoniks 1992. aastal. Oma elu- ja ametikäigu kohta olid Agu lapselapsed kokku pannud põhjaliku slaidiesitluse, mis oli vanaisale kingituseks 70. sünnipäevaks.

Sündisin 29. detsembril 1953. aastal Kaudimäel Männi talus Uue-Saaluses tookordses Haanja vallas. Tegelikult olevat olnud plaan ikkagi Võru sünnitusmajas uus ilmakodanik vastu võtta ja Võrru sõiduks olid hobune ning regi valmis sätitud. Kuna aga ilm oli külm ja tuisune ning poisslapsel läks kiireks ilmaletulekuga, siis aitas kohalik küla ämmaemand poisslapse ilmale tuua. Vahepeal muutus ka aastanumber ja kui isa läks poissi kirja panema, sai sündimise päevaks 1. jaanuar 1954.

Lapsepõlv möödus seal samas sünnikodus karjas käies ja lihtsamaid talutöid tehes. Meelistegevuseks suvisel ajal olid kalalkäik kaunil Kavadi järvel ja talvel lumistel Haanjamaa mägedel kelgu- ja suusasõit. Kaunis Haanjamaa loodus ja suusatamine andsid edaspidises elus tõuke metsamehe ameti valikuks ja erinevate hobidega (suusasport, jahindus, mesindus) tegelemiseks. Koolitee sai alguse 1961. aastal Fr. R. Kreutzwaldi nimelises Võru I Keskkoolis ja sealt sai ka 1972. aastal ellu astunud. Pärast kooli lõpetamist sai teenitud 2 aastat Vene kroonut ja seejärel juba õpingud Eesti põllumajanduse akadeemia metsanduse erialal. Õpingute ajal sai alustatud ka pere loomisega ja tänavu täitis juba 48 aastat kooselu abikaasa Mairega. Meie peres kasvas üles 3 last, kellel täna ka kõigil 3 last.

1980. aastal pärast EPA lõpetamist asusin tööle Kubja metskonna abimetsaülemana ja juba 1984. aastal tuli seoses endise metsaülema Leili Matteuse pensionile jäämisega vastu võtta metsaülema amet. Selles ametis teenisin riigimetsa kuni 2024. aastal metskondade kaotamiseni. Kahtlemata on selles ametis minu jaoks olnud kõige olulisem uue metsapõlve kasvatamine. Lisaks põhitegevusele on tulnud erinevatel ajajärkudel tegeleda metskonnas põllumajandusega, hobusekasvatusega, taimikasvatusega, puidu varumise ja turustamisega, hoonete ja teede ehitamisega, metsakuivendamisega ja veel paljude muude tegevustega.

Kubja metskond 1995. aastal.

Kui norrakate kohta öeldakse, et nad sünnivad suusad jalas, siis mingil määral kehtib see ka Haanjamaa meeste kohta. Suusatamisega sai tutvust tehtud juba varases lapsepõlves ja kooli minnes olid mul juba ristiisa kingitud rihmadega punased Pioneer suusad. Peagi tulid ka esimesed tulemused ja diplomid ning hilisemas koolieas kuulumine Eesti noortekoondise ridadesse. Palju sai võistlemas käidud suure Venemaa avarustes ja üleliidulistel maanoorte talimängudel ka auhinnalisi kohti saavutatud. Võibolla oleks isegi tippsportlase tee valinud, kuid 2 aastat Vene kroonut Kaliningradi oblastis kustutas selle mõtte.

16.mai vihmasel kevadpäeval oli võimalus kaasteelistele näidata ka 45 aastat tagasi rajatud kuusemetsa. Kuuele hektarile sai tookord kasvama 20000 kuuske, mis kõik istutusmasinal töötades minu käte vahelt läbi käisid. Mets kasvab Haanja spordi -ja puhkekeskuse suusaradade ümbruses, on täies elujõus, kõrgusega üle 20 meetri ja hektaritagavaraga 300 tm/ha. Endise suusamehena on ülimalt uhke tunne suusatada oma istutatud metsas.

Agu Palo oma istutatud 45 - aastases kuusikus

Seal samas sai käidud kaemas ka 2022. aastal koolilaste ja Võrumaa erinevate suusaklubide noorte poolt istutatud metsa. Loodan väga, et mõnekümne aasta pärast on neil sama uhke tunne, kui minul täna enda poolt istutatud metsas suusatada. Haanja suusaradade ümbruses on ka palju surnut ja surevat metsa, mille uuendamine rangete looduskaitseliste piirangute tõttu ei ole lubatud. Sellise metsa tulevik tekitab metsamehes vaid südamevalu.

Et aga kõik kohaletulnud saaksid ka ise Haanjamaa metsa tuleviku heaks midagi korda saata, siirdusime edasi Suurele Munamäele, et mäkketõusu tee äärde 30 pärnapuud kasvama panna. Istutamisel osalesid ka Rõuge valla ja Keskkonnaameti esindajad. Vaatamata jätkuvale vihmajule said puukesed mulda ning pikaaegse Võrumaa peametsaülema Tõnu Vaaski jahisarve helid Baltimaade kõrgeimas tipus ajasid ka vihmapiilved laiali. Kõik 30 pärna on kenasti kasvama läinud ja kuuldavasti on asjaosalised Suurt Munamäge külastades neid juba ka vaatamas käinud.

Päeva lõpetasime hilise lõunasöögiga Vaskna Turismitalus. Aitäh kõigile, kes pidasid selle vihmase päeva vastu. Kaunis Haanimaa ja Suur - Munamägi ootab Teid edaspidigi külla.

Agu Palo

Metsanduslikud kutsevõistlused 2025.

06.juunil toimusid Järveljal juubelihõngulised 55. metsanduse kutsevõistlused. Ka sel korral oli kohal üle 200 metsandushuvilise ja praktiku.

Võistluste peakorraldaja Airiin Vaasa sõnul näitasid osalejad kõrget professionaalsust ja koostöövõimet: Metsanduse kutsevõistlused pole pelgalt oskuste mõõduvõtt, vaid koht, kus kohtuvad kogukond, traditsioonid ja uus põlvkond metsandustöötajaid. On rõõm näha, et meie sektor kannab edasi tugevat vaimust ja kestlikke väärtusi.

Kokku osales võistlustel 22 võistkonda üle 200 võistlejaga, nendest täisvõistkonnaga aga ainult 5 võistkonda. Eesti Metsateenijate Ühing oli ka seekord väljas täisvõistkonnaga, kokku 13 võistlejaga. Mõttes oli ikka kaitsta juba kolm aastat järjest saadud esikohta. See aga sel korral ei õnnestunud. Saavutasime kokkuvõttes Luua Metsanduskooli järel teise koha, kusjuures kolmandale kohale tulnud Foreko Gruppi edestasime ainult 2 punktiga.

Ngu eelmiselgi aastal, ol ka sel aastal meie võistlejatest parim Hannes Arula, kes saavutas metsaistutamise võistlusel teise koha ja noorendike hooldamises kolmanda koha.

Tublid olid ka meie mälumängurid kes saavutasid väga pingelises võistluses teise koha.

Enne viimast küsimust veel juhiti, aga viimase küsimuse õige vastus tõi esikohale Eesti Maaülikooli võistkonna.

Tubli oli ka meie harvesterioperaator Kaupo Koddala, kes eelmise aasta viienda koha vahetas sel aastal kolmanda koha vastu. Esikohta meile ühelgi alal seekord ei tulnud. Kuid kogu võistkonna ühtlane esitus tagas meile auhinnalise teise koha. Peaauhinnaks saime 250 eurose RMK metsamaja kasutusõiguse.

Auhind on küll senini realiseerimata. Üheks põhjuseks on see, et RMK-l ei ole praegu töös ühtegi sellise hinna ja suurusega metsamaja. Meie poolt varem kasutatud rohkem inimesi mahutavad RMK Ojaäärse ja Simisalu loodusmajad on sel aastal suletud. Auhinda on võimalus küll realiseerida järgmise aasta 31.juunini. Loodame selle siiski väärilt ära kasutada.

Meie võistkonda kuulusid:

Metsanduslik mitmevõistlus	Mari Kartau Kaarel Tiganik
Noorendike hooldamise võistlus	Hannes Arula Rein Kingla
Metsameistri võistlus	Juhan Püü
Metsaistutus	Hannes Arula
Jahimehe võistlus	Risto Sepp Ülo Varrik
Mälumäng	Mari Kartau Villu Reiljan Kalev Tihkan Kaarel Tiganik
Harvesterioperaatori võistlus	Kaupo Koddala
Forvarderioperaatori võistlus	Taavi Ojala
Palgiveo autojuhi võistlus	Aivar Tamme

Täpsemalt saab võistluste tulemustega tutvuda <https://kutsevoistlused.ee/tulemused>

Järgmise aasta kutsevõistluste toimumine on praegu veel lahtine. Metsaseltsi juhatus leidis küll, et võistluste korraldamist tuleb jätkata kuid senine korraldaja ei ole selle korraldamisest enam huvitatud. Loodame siiski, et saame kutsevõistlustel ka järgmisel aastal osaleda. On see ju üks väheseid kogu Eesti metsasektorit ühendavaid üritusi.

Kaarel Tiganik

Üldarvestus

Võistkond	Metsanduslik	Forvarder	Harvester	Palgi-vedu	Noorendik	Metsameister	Jahimees	Istutamine	Mälu-mäng	Naiste miinused	KOKKU	KOHT
Luuu MK	37	65	65	43	50	50	65	65	41	0	481	1
Eesti Metsateenijate Ühing	50	45	54	42	54	47	43	59	59	0	453	2
Foreko Grupp	65	44	44	47	47	65	50	50	39	0	451	3
Artiston/Metsahake	54	40	45	54	37	59	59	37	40	-20	405	4
Woodwell	34	59	50	59	34	44	45	43	33	-20	381	5
Vardi	0	50	43	44	45	45	47	42	38	-20	334	6
Järvselja ÖKMK	44	0	0	0	0	35	42	35	47	-20	183	7
RMK Läänemaa	47	0	0	0	0	40	0	32	50	0	169	8
RMK Kagu metsakasvatus	35	0	0	0	65	0	0	45	43	-20	168	9
RMK Edela	38	0	0	0	40	0	54	0	44	-20	156	10
EMEÜS	32	37	0	0	0	34	39	0	31	-20	153	11
Dalgas AS	36	0	0	0	0	43	44	0	42	-20	145	12
RMK Kirde regioon	0	0	0	0	42	39	0	38	35	-20	134	13
BAM	0	41	38	0	0	0	0	0	32	-20	91	14
Pajaka Puit	0	0	0	0	0	37	40	0	34	-20	91	15
Silvara OÜ	0	0	0	0	0	36	0	54	0	-20	70	16
RMK metsakorraldajad	43	0	0	0	0	0	0	0	45	-20	68	17
Eesti Maaülikool	0	0	0	0	0	0	0	0	65	-20	45	18
Expertline OÜ	0	0	0	65	0	0	0	0	0	-20	45	19
Iriscorp	0	0	0	50	0	0	0	0	0	-20	30	20
Laikum OÜ	0	47	0	0	0	0	0	0	0	-20	27	21
STIHL?	0	0	0	0	0	0	0	0	37	-20	17	22

Metsamehe jälgedes - Urmas Roht.

Järjekordne Eesti Metsateenijate Ühingu kokkusaamine metsamees Urmas Roht'iga algas seesuguselt, et Urmas võttis kätte Teppo tüüpi lõõtspilli ja mängis alustuseks ühe valsiloo!

Urmas on sündinud 01. veebruaril 1959. aastal Otepääl. Tegelikult küll 31. jaanuaril mõned minutid enne keskööd, aga kuna vanem vend Jaan oli juba sündinud 31. jaanuaril, siis laskis ema Urmase sünnikuupäevaks kirjutada 01. veebruari. Sündinud metsamehe perre Põlvamaal, Karste külas, Leppiku talus. Isa Kalju oli Voltveti haridusega teadaolevalt kolmandat põlve metsamees, kelle isa Karl ja vanaisa Samuel olid mõlemad Erastvere metuskonna metsavahid. Ka isa õde Endla töötas metsavahina. Isa töökohaks Urmase lapsepõlves oli Kooraste metuskonnas nii abimetsaülevaht kui metsaülevaht amet, hiljem Kanepi kolhoosi metsaülevaht.

Urmase koolitee algas Karste 8-klassilises koolis, milline asus kodust 3 kilomeetrit Otepää poole. Kool oli väike, nagu toonased maakoolid tavaliselt, õpilasi oli veidi üle 80. Kooli sai käia talvel suuskadega üle põldude vanema venna kannul ja muidu kas koolibussiga või rattaga ehk jala. Siin sai õpitud ka sporti armastama, kooli tuli esindada nii kergetõustikus, jooksuplatsil kui suusatamises. Suvevaheajad kulusid kolhoosis tööl käies ja kodus lehmaheina tehes. Ema oli kodune ja meil oli karjas 4 lüpsilehma. Oli ka metuskonna hobune tallis, kellega sai ratsutamas käidud või vankri-reega sõidetud. Jahimehest isa võttis noorima poja juba 8-9 aastasele jahiretkedele kaasa ja 9 aastasele anti kätte päris oma püss. Kodus oli kaks head hagi ja esimesed jahid olid ikka jänese- ja rebasjahid. Hiljem juba koerapõisi-ajajana põdra- ja seajahid. Etteruttavalt tuleb öelda, et tänasel päeval Urmas enam loomi-linde juba ammu ei küti ja on püssi lõplikult varna riputanud.

Koolitee jätkus Kanepi keskkoolis, mis asus kodust 5 km kaugusel. Urmas oli kõva spordipoiss, meeldis suusatamine ja 1976. aasta talvel oli ta lausa Põlvamaa meister poiste A vanuseklassis. Urmasel tuli käia mitmel puhul ka vabariiklikel võistlustel suusatamises Põlvamaal esindamas. Keskkooli lõpp koos eksamitega saabus 1977. aasta kevadel. Oli otsustamise aeg, kuidas edasi. Süda kuulus metsale, aga tõmbas ka meditsiini, suguvõsas oli mitmeid tohtreid. Pinginaaber kaalus meditsiiniõpinguid ja see tundus ahvatlev. Siiski sai sisseastumise avaldus viidud koos kahe klassivennaga lõpuks EPA metsandusteaduskonda. Eksamid sooritatud, sai Urmasest koos ühe klassivennaga, hilisema Taheva metuskonna metsaülevaht Toomas Künnapu vastne metsandustudeng 1977. aasta sügisel.

Tudengiaastad lendasid linnutiivul. Toonased metsandustudengid tegid vahvasti sporti, olid kõvad muusikamehed-naised, käisid palju matkamas ja olid üldse väga aktiivsed. Nii ka Urmas laulis Tartu Akadeemilises Meeskooris ja meeskooris Forestalia, käis palju süstamatkadel, peamiselt Karjalas, aga ka mujal Venemaal. Õppeainetest meeldisid enam dendroloogia, jahindus ja metsakasvatuse. Metsaülevaht isa kõrvalt olid paljud asjad juba varasemast üsna selged. Üheks unistuseks oli peale ülikooli lõpetamist minna Siberisse karusnahakütiks, sellele tõmbas kriipsu peale naisevõtt ja pereelu. Töölesuunamisel oli valikuks suurem linn, kuna eriarstist abikaasa poleks maal erialast tööd saanud. Valikus Tallinn-Tartu jäi peale Tallinn ja nii sai Urmase esimeseks töökohaks ENSV Teaduste Akadeemia Tallinna Botaanikaäed, kuhu ta suunati tööle dendroloogiasektorisse. Urmas astus üsna kohe ka aspirantuuri, tahtmisega midagi ära teha teadusevallas. Aga toonane riigi ideoloogia oli selline, et ilma partei liikmeks (NLKP) astumata oli teadusettevõtmine võimatu. Urmas loobus teadustööst ja ühtlasi polnud enam ka motivatsiooni botaanikaaias edasi töötada. Kui kolmeaastane töötamise suundaeg ümber sai, lahkus Urmas botaanikaaiast omal soovil ja asus tööle Tallinna Haljasalade Trusti aiandussektorisse. 1986. aasta kevadel kinnitati ta Haljasalade Trusti peadirektori asetäitjaks tootmise alal. Trustist suunati

Urmas ka nn. Sütiste tippjuhtide Instituuti, kus koolitati välja Eesti tippjuhtide reservi. Mõnus kogemus noorele juhile. 1990. aastal Haljasalade Trust reorganiseeriti ja Urmas suundus Eesti Taara Tallinna Taarakombinaati juhtima. Mõne aastaga kujundas ta puittaarat valmistanud ja remontinud ettevõtte ümber kaasaegseks kartongtaara ja täispuidust mööbli tootjaks. Eesti iseseisvumise järel oli Urmas üks esimesi, kes ostis Soomest kolm kasutatud liinibussi ja asutas 1992. aastal oma bussiettevõtte. Lisaks osteti hiljem juurde Viljandi Bussipark ja aasta pärast Võru Autobaas. Kõik läks ülesmäge, kuni 1998. aastal läks Urmas koos sõbraga Valgevenesse Tallinn-Minsk rahvusvahelise bussiliini avamiseks Minski bussipargiga koostöölepingut sõlmima. Leping sõlmitud, juhtus aga Valgevene-Leedu piiril kummaline intsident. Auto istmevahelisse hoiulaekasse olid ununenud jahipüssi ja püstoli padrunid, mispeale Urmas arreteeriti ja saadeti Valgevenes vangi. Vanglast vabanenud, otsustas Urmas bussiettevõtteid maha müüa ja selle valdkonnaga mitte enam tegeleda. Rantjee elu aga ei saanud siiski kaua maitsta, sest 2001. aastal kutsus Räpina Aianduskooli toonane direktor Heino Luiga Urmase Räpinasse dendroloogiat õpetama. Algas väga huvitav aeg Urmase elus. Esmaspäeva hommikul kell 5 tuli startida Tallinnast, et jõuda kella 8 hommikul Räpinasse tunde andma. Konspekte veel polnud, paralleelselt õpetamisega said kirjutatud ka dendroloogia õpetamiseks vajalik õppematerjal. 2003. kutsus Eino Laas Urmast maaülikooli õppejõuks, aineteks pakuti dendroloogia ja uus õppeaine - Eesti metsad. Urmas õpetas dendroloogiat loodusvarade, metsatööstuse ja maastikuarhitekti erialade tudengeile, Eino jätkas metsamajanduse tudengite õpetamist. Õppejõu aeg oli väga huvitav ja tööd nii palju, et 2004. aastal tuli loobuda Räpina õpetaja ametist ja õpetada vaid maaülikoolis. Ka Eesti metsade erialal puudusid vajalikud konspektid, need tulid paralleelselt õppetööga valmis kirjutada. Lisaks alustati väga mahuka teatmeteose Lehtpuud I osa kirjutamisega, milline nägi ilmavalgust 2007. aastal. Samal aastal vabanes ootamatult toonases Riiklikus Looduskaitsekeskuses Põlva-Valga-Võru regiooni direktori koht. Kandideerimise järel osutus Urmas valituks ja alustas tööd regiooni direktorina. Sellega jõudis lõpule õppejõu aeg maaülikoolis. Looduskaitsetes töötatud aeg oli samuti sisukas, sai palju ära tehtud, aga palju jäi ka tegemata. Kahjuks otsustas Vabariigi Valitsus 2009. aastal Looduskaitsekeskuse reorganiseerida Keskkonnaametiks ja praktilised looduskaitsetööd plaaniti üle anda RMK-le. Seega tuli RMK-l võtta vastutus looduskaitsetööde teostamise eest, vastavat struktuuri RMK-l selleks veel polnud. Moodustati RMK metsamajandusosakonna juurde looduskaitse talitus ja seda kutsuti juhtima Urmas. Esimene tööaasta möödus üksinda toimetades, looduskaitsetööde teostajateks regioonide metsakasvatustehid. Teisel tööaastal lubati juba igasse RMK regiooni tööle võtta looduskaitsetööde juht. Töösuhe RMK lõppes teisel aastal ootamatult ja äkki erimeelsuste tõttu. Tuli vaadata ringi uute väljakutsete suunas. Selleks sai Põlva- ja Võrumaa piiril asuv teemapark Pokumaa, milline oli pärast avamist kolme aasta jooksul jõudnud majanduslikult tupikusse. Pokukoda oli seisnud juba pool aastat tühjana ja mahajäetuna ning asutuse arvel haigutas suur võlaauk. Urmas käivitas uuesti Pokumaa, likvideeris võlad ja andis saneeritud ettevõtte 2012. aastal järglasele üle.

Samal ajal otsis metsandusettevõtte Lemeks enesele Valga varumisettevõtte juhti. Värbamine oli väga põhjalik, aga see sai õnnelikult läbitud ning lõpuks pakkus Lemeks Valga üksuse juhi koha asemel Urmasele juhtida Võru üksust. Lemeks Võru oli nimelt juba üle aasta oma tegevusega miinuses, asjaolu mis Lemeksi omanikule ei meeldinud. Juba esimesel töökuul oli Võru tootmisüksus uuesti majandustulemuste poolest plusspoolel. Urmas siiski loobus tööst Lemeksis ja asutas oma metsavarumise ettevõtte. Soetati harvester ja forwarder ning kandideeriti alltöövõtjaks RMK harvendusraiate teostajana. Jällegi huvitav ja kogemuslik aeg, lõpuks oli ettevõttel lausa 45 saameest, peamiselt lätlased. Samal ajal andis Urmas kõik need aastad paralleelselt dendroloogia tunde juba tuttavas Räpina Aianduskoolis, 2015. aastast alates aianduse juhtõpetajana. Samal ajal kripeldas kogu aeg südamel, et Lehtpuude monograafia järgmine osa on ikka kirjutamata. Ajad metsavarumisettevõttega askeldamiseks polnud ka enam head ja samal aastal lõpetatigi tegutsemine selles valdkonnas. 2016. aasta aianduskooli jaanipäevase lõpuaktuse järel pani Urmas direktori lauale avalduse juhtõpetaja kohalt

lahkumiseks. Järgnes kaks kodust aastat Lehtpuude II osa käsikirja kirjutades. Seejärel kirjastuse poolt mitu aastat raamatu toimetamist ja lõpuks 2021. aastal Lehtpuud II ilmuski.

Siiski 2018. aastal otsis aianduskooli direktor Urmase ülesse ja tegi ettepaneku tulla aianduskooli õppemajandit juhtima. Kuivõrd Lehtpuude käsikiri oli selleks korraks valmis, Urmas nõustuski ja asus üsna lörri lastud õppemajandit paremusele upitama. Õppemajandi juhina jätkas Urmas kuni pensionile siirdumiseni 2023. aastal.

Urmasel on oma koju Põlvamaale, Ihamaru, Metsa tallu rajatud erikaarium (rododendronite kollektsioon), kus on praeguseks kasvamas üle 300 erineva liigi ja sordi rodosid, lisaks veel teine dendraarium umbes 300 puittaime liigi- ja sordiga. Sellesse kollektsiooni on suurem huvi koguda erinevaid vahtrasorte ja -liike, neid on praeguseks kogunenud juba üle 30. Põlvamaale Maarja külla rajatakse Urmas Rohti initsiatiivil ja juhtimisel Põhja-Ameerika läänerannikule iseloomulikku

metsa. Mitmed siinsed tunnusliigid on Urmasel enda kasvatatud ja paika istutatud, aga palju tööd seisab veel ees. Laual on praegu Lehtpuude III osa käsikiri. Sellega tahab Urmas 2026. aasta lõpuks valmis saada. Siis järgneks veel aastake raamatu toimetamist ja 2027. aastal võiks uus osa ilmuda. Urmase sõnul on pensionäri elu huvitav ja kirju, sellesse kuulub näiteks koos sõpradega iga-aastane kalaretk Norrassa ja lähedastega paar puhkusereisi aastas nii Euroopasse kui ka kaugemale. Elu on igati huvitav, iga elatud päev pakub palju rõõmu!

Urmas Roht

Metsamehe jälgedes - Madis Sõukand.

12.septembril toimus Eesti Metsateenijate Ühingu järjekordne traditsiooniline metsamehe jälgedes üritus. Seekord tutvusime teeneka metsamehe Madis Sõukandi jälgedega. Kogunesime Uusna külamajas, kus saime ülevaate koos huvitava pildimaterjaliga Madise lapsepõlvest kuni tänapäevani. Seejärel läksime ringsõidule mööda endist Parika metskonda. Üritus lõppes mõisaaegse kvartaliposti uuesti paigaldamisega, kus tegime ka ühispildi. Seejärel pakuti külamajas kohaliku kaluri poolt lõunasöögiks angerjasuppi. Kõigil oli võimalus kaasa osta ka Võrtsjärve angerjast valmistatud tooteid – suitsuangerjas, marineeritud angerjas, mida ka aktiivselt kasutati. Tänu kõigi 36 osaleja poolt, keda oli seekord rohkesti, Madisele enda avamise eest.

Siin ka kokkuvõtte Madise jälgedest:

Ema on pärit Haanja kandist Nursist, isa Verioralt. Elu paiskas mõlemad Ida-Virumaale Ahtmesse, kus ka mina sündisin. Sealt kolisid vanemad Põltsamaale (olin siis aastane). Vanemad ostsid Põltsamaa lähedale Annikvere külasse ühe maja, millel olid ainult seinad ja katus, aknaid uksi polnud. Isa hakkas seda vaikselt taastama, algul polnud elektritki. Viis aastat elasime niikaua üüril. Poisikeset peas sai sõpradega palju mööda metsi hulgutud, salaja jahipüssist ka vareseid ja hallräästaid kütitud. Peale 9.klassi sai ka Hiiumaal Kassari saarel kuu aega oldud linde rõngastamas. Eks kõigest sellest see loodusehuvi ja jahikirg kasvas. 1974.a. lõpetasin Põltsamaa Keskkooli ja sooritasin edukalt sisseastumiseksamid EPA-sse. Olid tõesti elu parimad aastad. EPA lõpetasin 1979.a jaanuaris (02.10.78 olin tegelikult vormistatud juba Suure-Jaani Metsamajandi Kaansoo metskonna metsaülemaks. 1979 mais võeti Nõukogude armeesse. 1.novembril 1980.a. alustasin tööd Suure-Jaani Metsamajandi Parika metskonna metsaülemana. Sellesse aega jääb ka Taani projektist osavõtmine. Pärast metskondade koondamist 1996. aastal töötasin alates 01.01.1997 Aimla metskonnas metsnikuna. Alates 2008. aastast töötan RMK-s praakerina.

Külastusobjektid:

Endise Uusna mõisa hooned (sai mõisa õigused 1743.a.), , endise Tusti mõisa hooned (1879). Ühes laudahoones paikneb väike Tusti külamaja. Vaadatud sai ka kunagise Parika metskonna kontorit ja kõrvalhooneid. Metsas vaatasime lageraiel säilikpuude gruppide jätmist lageraielankidel , harvendusraiet latiealises metsas. Lõpetuseks paigaldasime uuesti tsaariaegse kivist kvartaliposti ja tegime ühispildi.

Tanel Täheste tähelepanekud Madisest:

Kui ma 2002.a. RMK Aimla metuskonna Parika metsandiku metstnikuna tööle asusin, sai minu nn. paarimeheks Madis. Eredalt on meeles metstülema hoiatus enne Madisega esimest korda kohtumist, et see mees nalja ei mõista ja ole oma väljaütlemistega ettevaatlik. Ei ole tänaseni metstülema öeldust aru saanud, sest Madis on üks parima huumorisoonega inimesi, keda tean.

Igatahes noore meheana RMK süsteemi sattununa ja akadeemiliste teadmistega täis süstitud teoreetikuna, sain just Madiselt oma tuleristsed praktilise metstamajanduse osas.

Pean Madist oma mentoriks, kelle praktilised teadmised nii metstandusest kui üldse lai silmaring on mind pannud talle alati alt üles vaatama, seda küll vaimse, mitte füüsilise poole pealt 😊.

Veelkord suured õnnesoovid auvääarse juubeli täitumise puhul. See on kõigi Sinu kolleegide võit, et oled jätkuvalt vitaalne ja tegus ametivend meile kõigile.

Madis Sõukand
Elor Ilmet
Tanel Täheste

OÜ Artiston Grupp'i ettevõtte.

Jõudsime 07.oktoobril Laekverre, kus meid võtsid vastu OÜ Artiston Grupp'i ettevõtete juhid Raul Vahter ja Margo Klaasmägi. Mõlemad on maaülikooli (EPA) kõrgharidusega metsamehed, kes on lapsepõlvest saadik koos kasvanud ja tegutsenud Laekveres ja selle lähiümbruses.

Raul Vahter: 1997. a olime mõlemad jõudnud selleni, kus tegime oma ettevõtte. 1999. a. tekkisid kinnistuste ostmised, nii see on kestnud tänaseni. Oleme jaganud riske erinevatesse piirkondadesse ja tegevustesse. Praegu tegeleme kahekesi. 2004. a asutati Artiston Invest. Metsakasvatusest tuleb erinevat tulu. 2016. a toimus jagunemine, mis sai loogilise lõpu. Läheduses oli 2 põllumajanduse ettevõtet. Enne 2013. aastat ütles Margo, et Muuga osaühing on tulnud müüki ja Muuga PM oli kompaktne. Osalised olid meist 20 aastat vanemad. Otsustasid koos realiseerida, et saada koos paremat hinda. Omandasime nii 13 osakut, kaks on veel omandamata. Kuna põllumajandust oli palju, sain mina metsanduse poole üle minna ja Margole jäi põllumajandus.

OÜ Artiston Grupi põllumajandusvaldkond.

Margo Klaasimägi: Olen aastast 2018 kehastunud põllumeheks. Aasta põllumehe tiitli sain 2024. a. Artiston Grupi OÜ-l on kaks osanikku: Muuga PM OÜ ja OÜ Artiston kinnisvara.

Oleme suutnud olulisi investeeringuid teha. Meil on kaasaegsed kuivatid. Taimekasvatus on tagasihoidlike tulemustega. Meil on taimekasvatuse ja loomakasvatuse osaühing. Loomakasvatuses alustasime genoomiuuringutega, katsetame Ameerika uuringute spermaga lihalooma kasvatust.

Roheline mõttemaailm pressib meile peale. Teeme hädapäraseid kulutusi umbrohu vastu. Põhitegevuse aladeks on piimakarjakasvatus, teravilja - ja kaunviljakasvatus ning õlitaime seemnete kasvatus. 20% suurtootjaid annavad meile tootmise mahu. Taimekasvatuse poolelt on suurim maisikasvatus, sest maailmas on teravilja ületootmine,

Kõrvale on vaja rapsi, kaunvilju, jne. Laekvere on meie staap. Töökoja pool on olnud toetav Üksus, hoiame seda kasutuskõlblikuna. Töötajate arv on 80 ringis, üle poole on loomakasvatust. Ukrainlaste tagasipöördumise puhul on tööjõuga probleeme. Püüame leevendada tööjõu olukorda. Meil on 11 tööandja korterit, peame ise elamistingimusi parandama. Ma ise tegelen üldjuhtimisega. Kui lehmade arvu suurendada, peab maakasutus juurde tulema. Taimekasvatuse ja loomakasvatuse osa on pooleks. Loomakasvatus on aidanud raha teenida, 2,5 tuhat tonni teravilja on mõeldud loomasöödaks. 2024. a. realiseeriti 7,29 tuhat tonni teravilja ja 1,29 tuhat tonni rapsi. Müügitulu jagunes protsentuaalselt suhtega 40:60 loomakasvatuse kasuks. 2024. a realiseeriti 12.66 tonni piima. Keskmise toodangu kohta oli 12145 kg/aastas. Meil on 929 lüpsvat lehma aastavahetuse seisuga ja 1033 noorlooma sama seisuga.

Uuendusmeelsus viib edasi. Piima müüme praegu Lätti. Toote valik on Lätis mitmekesisem. Infotehnoloogiat on palju arendatud ja info jookseb korraka kätte.

Söötmine on meil väga täpne, igapäevast manageerimist on täpsemaks tehtud. Valime sealt omale terviklikkuse järgi kõrge toodangu.

Päikeseparke on juurde tehtud, tegemist on taastuvenegiaga. Maakasutus on

alla 5000 ha. Rendimaad on 3049 ha ja 63% on omandis. Põllumajanduse ettevõtetes on 1817 ha põllumaaomandi suurus. Maakasutus: teravili 60% talivili, rapsi 862 ha, 100% talirapsi, maisi 377 ha, rohumaad 1400 ha, 330 ha püsirohumaad. Teemaks on ka täppisviljelus, riba-harimine, vahekultuurid, jne.

Masinapargis on 24 traktorit, 4 kombaini, 2 taimekaitsepritsi ja kaks veoautot. Masinapark on omajagu. Kes palju teeb, see palju jõuab. Meil on kohaliku kogukonna toetajad, kultuuri- ja spordihuvilised .

Artiston Grupi metsmajandusvaldkond.

Raul Vahter andis ülevaate metsamajandusest. Majandustegevus algas 1. sept. 1997. a. Algasid metsakasvatustööd, puidukaubandus ja puidutransport, olid kohalik remondikompleks ja ka kontor Laekveres. Meil olid lõikus- ja veomasinad. Autopargist rääkides: oli 3 tõstukiga masinat, 2 soolot ja T 55. Kõige uuema auto peal on meil kaks juhti, aga vanema auto peal üks juht. Majandusnäitajad - 2024. a müügikäive oli 11,5 milj. eurot, 2024. a realiseeriti 111 tuhat m3 ümarpuitu. Meil on treilerijuht. müügijuht ja kaks autojuhti.

Artiston kinnisvaravaldkond.

Majandustegevuse algus 1997. a

Maafondi suurus 13 200 ha:

Metsamaad 9800 ha

Põllumaad 2560 ha

Looduslikku rohumaad 390 ha

Muud maad 450 ha

Aastane tagavara juurdekasv 46 150 m³

Aastane metsauuendus on 100 ha, põhiliselt uuendame kuuske. Metsafond on jagatud pooleks.

Meil on melioratsioon, projekteerimine, taristuehitus ja kõikvõimalikud kooskõlastused selle läbiviimiseks. Palju määrab kinnistute asukoht.

Raul Vahter arvas ohtude, riskide ja võimaluste kohta metsanduses järgmist:

Investeeringuid on 2 tüüpi:

Tulu saamiseks metsatööstuses

Investeeringuks. Linnamäe ostis Toftani metsa ühel põhjusel - väga hea mets investeeringuks 10-aastases mõotkavas, raha kaitsmine inflatsiooni eest, kuna kinnisvara hind läheb odavamaks. Tuulikuid ei peaks planeerima vägisi aladele, mis selleks ei sobi. Lausrumalust on selles osas palju. Eesti kogu elektrisüsteem vajaks nelja jääksood. Kõik vallad võitlevad. Äril on ilma toetusteta raske.

Esimese ringi haavikud on meil lagedaks raiutud. Kui kiiresti seal kasvab asemele? Palgi osalus oli üle poole. Kuidas uue ringi puhul majandada? Kui palju annab kiirekasvulise puistu kasvamine?

Peale ettevõtte tutvustust tegime mitmetunnise ringsõidu Artistoni valdustes, kus tutvusime firma tehnikabaasidega külastasime mitut loomafarmi ja tegime ringsõidu metsas. Siin tutvusime käimasolevate metsatööde ja teehitusega.

Päeva lõpetasime hilise lõunasöögiga kohaliku toitlustaja juures.

Oli pikk aja huvitav päev. Selle käigus veendusime kuidas kaks metsanduse haridusega meest saavad edukalt hakkama nii eeskujuliku metsamajandamise, kui ka kaasaegse eesrindliku põllumajandusega.

Paeguseks on Artiston tuntud nii lähemal, kui ka kaugemal. Arvestatakse ettevõtte tegemistega nii metsanduses kui ka põllumajanduses.

Eesti Metsateenijate Ühing tänab ja soovib edu ning jõudu jätkamiseks!

Malle Kurm-Oks

Metsarahva päev.

20.septembril toimus juba viiendat aastat Eesti Metsaseltsi eestvedamisel Metsarahva päev. Metsarahva päev on üle-eestiline ürituste sari, mille eesmärgiks on tutvustada Eesti elanikele metsaelu ning metsaga seotud tegevusi ja ettevõtteid. Päeva üritused on toimunud üle Eesti ja selle läbiviijad on olnud erametsaettevõtjad, puidufirmad, RMK, jahimehed, naiskodukaitse Luua Metsanduskool, Eesti Maaülikool ja teised metsandusega seotud ettevõtted ja ühingud.

Kokku toimus selle aasta 20.septembril 32 üritust üle Eesti ja selles osales ligi 1600 inimest.

Ka Eesti Metsateenijate Ühing võttis enda peale ühe sellise ürituse korraldamise. Päeva korraldajaks oli Kaarel Tiganik, abalisteks ühingu liikmed Martin Marga ja Kalle Kannel.

Kokku oli korraldatud matkal 28 osalejat. Enamus osalejaid olid kohale tulnud Põlva -, Võru - ja Tartumaalt. Kaugemalt tulijad olid Tallinnast ja Kilingi- Nõmmest. Registreerunud oli 33 osalejat, kuid hommikul tibutava vihma tõttu jäid ilmselt osa registreerunud tulemata.

Seekord sai korraldatud 9 kilomeetriline matk Meenikunno rabasaartele. Sellise matka mõte tekkis seetõttu, et Eestimaa Looduse Fond ja RMK on hakanud planeerima Meenikunno rabas üle 130 aasta vanuste kraavide kinniajamist niinimetatud metsade taassoostamist. Matka käigus sai näidatud neid vanu kraave, mida plaanitakse kinni hakata ajama, selle töö mõtet ja võimalikke tagajärgi.

Käisime läbi kuus Meenikunno suurimat rabasaart. Lähikäidud 9 kilomeetrist umbes pool tuli käia mööda erinava läbitavusega rabapinnast ja teine pool matkast kulges mööda rabasaari ja rabaserva kuival maal. Kuna selle aasta kevadel ja suvel on olnud palju sademeid, siis oli ka rabas vett piisavalt ja kohati, eriti raba keskosas nõudis rabapinnasel käimine veidi oskust ja ka julgust. Väikeste viperustega küll said kõik sellega hästi hakkama. Jalad sai küll enamuses matkalistel märjaks, eelkõige neil kes olid tulnud matkasaabaste või väiksemate kummikutega.

Rabas läbisime kõige enam puisraba osa, aga tuli ületada ka üks lageraba lõik kus pinnas piisavalt pehme. Siin tuli ületada ka märjem älvestega rabaosa, mis oligi matka kõige raskem lõik. Oli võimalus ka poole matka pealt autoga tagasi matka alguspunkti saada. Seda võimalust aga keegi ei kasutanud.

Läbitud rabasaartest on kõige eriilmelisem raba keskel olev Pähnassaar. Siin on 12 hektaril kasvamas viljakas ligi sajaaastane haavik. Lisaks haavale kasvab siin veel kaske ja pärna. Alusrindes on kasvamas kohati üsna tihe pärna, sarapuu ja toominga põõsarinne. Ülejäänud külastatud rabasaartel kasvavad

erineva viljakuse ja erineva vanusega männimetsad. Mõni saar on suhteliselt lame ja tasane, osad aga üsna järskude liivaküngastega.

Kõik matkalised veendusid omal nahal, et kõige märjemad ja raskemini läbitavad on nii raba kui ka rabasaarte servaalad. Puisaraba läbimisel kasutasime nii vanu metsloomaradu kui räätsamatkajate poolt sissetallatud värskemaid radu. Seetõttu osutus nende osade läbimine kõige kergemakssest ei pidanud kahlama põlvini sookailude puhmastikus.

Ühel rabasaarel tutvusime ühe metsavendade punkri jäänustega. Selle punkri ehitaja ja selle kasutamise kohta infot ei ole. Siin sai veidi pikemalt räägitud metsavendlusest Meenikunno kandi metsades.

Päeva lõpetasime Liipsaare metsaonnis seljanka, pirukate ja kringliga. Peale sellist üsna rasket ja väsitavat rabaskäiku maitstes toit kõigile väga hästi. Kiideti Veriora kokkade maitsvat toitu, eelkõige aga lihapirukaid. Oli tore matkapäev.

Suur tänu Martinile, kes terve matka pidi kõige viimase matkaja taga kõndima ja Kallele kes meile õigeks ajaks sooja toidu kohale toimetas. Suured tänud ka RMK-le, kes meie maitstva lõuna kinni maksis

Kaarel Tiganik

Tõrvaaugu XXXII metsa-ja matkapäev.

Seekord juba 32. korda peeti laupäeval, 20.septembril 2025.a. Tõrvaaugus traditsioonilist metsa- ja matkapäeva. Metsapäeva eesmärgiks on anda kõigile huvilistele võimalus ennast proovile panna metsanduslikes mõõduvõtmistes ja saada kasulikke teadmisi metsast.

Seekord osales kokku 129 huvilist nii lähemalt, kui ka kaugemalt.

Kavas olid traditsioonilised mõõduvõtmised nagu stendivõistlus mootorsaega, traktoristi mitmevõistlus, silmamõõduline puu hindamine ehk silmateritamine, mälumäng, sulle-mulle saagimine. Osalejaterohkemad võistlused olid silmateritamine – 31 võistlejat ning sulle-mulle saagimine – 35 paari. Lisaks toimus metsamatk seeneteadlase Külli Kalamees-Paniga ja seenenäitus koos võimalusega proovida värskelt lõkkel valmistatud seenerooga. Näitusele 67 erinevat seeneliiki, mis kohapeal ka ära määrati. Töötas tõrvaahi ja kõigil oli võimalus oma silmaga näha, kuidas aeti vanasti männitõrva. Kogu päeva võis külastada muuseumiaita, kus oli välja pandud metsandusega seotud eksponaadid. Mõne muuseumieksponaadiga võis ennast ka proovile panna – täpsussaagimisega Družba saega, kahemehesaega saagimine. Lisaks pakuti kõigile võimalust tutvuda droonilennutamisega, esialgu küll virtuaalselt, kuid mõned said ka pärisdrooniga käe valgeks.

Üllatuskülalisena oli juba teist aastat kohal Türi lõõtsaansambel, kes pakkus mõnusat muusikalist vahepala. Seekord liitusid nendega ka kaks lõõtsa- ja karmoskahuvilist mujalt.

Avatud oli ka külapood, kus pakuti kohapealseid tooteid.

Lõunaks pakuti kõigile osalistele katlasuppi, mis valmis kohapeal.

Kuna huvi sellise päeva vastu on ikka jätkuvalt suur, siis on kõik metsahuvilised järgmise aasta septembrikuu kolmandal laupäeval oodatud jälle Tõrvaaugule. Metsapäeva rahastas kohaliku omaalgatuse programm.

Metsapäeva korraldajaks oli Rassi Külaselts. Toetajateks oli Türi Vallavalitsus ja Riigimetsa Majandamise Keskus, reklaami aitas teha Metsarahva päeva toimkond.

Elor Ilmet

In memoriam

Ants Teder

23.08.1940 - 19.03.2025

19. märtsil lahkus meie hulgast 85 eluaastal pikaägne Põlva metskonna metsaülem Ants Teder

Ants on sündinud 23. augustil 1940.a. Viljandimaal Kõpu vallas talupidaja peres. Tema iseseisev elu algas esimesest klassist Tipu algkooli internaadis. Kuna Antsu kodu asus praegusel Soomaal, siis lapsed pääsesid kooli vaid lootsikutega mööda vett ja jalgsi mööda raba- ja sihiteid. Poiss karastus Tipu algkooli kasinates tingimustes õppides nii füüsiliselt kui poliitilisel keerukal ajal maailmavaateliselt.

Pärast keskkooli lõpetamist Viljandis 1960.aastal asus ta õppima Tallinna Polütehnilisse Instituuti peenmehhaanika erialale. Õppinud siin ühe aasta, leidis looduskeskkonnast pärit Ants, et see ei ole siiski talle hingelähedane eriala ja ta asus õppima Eesti Põllumajanduse Akadeemia metsanduse erialale. Peale metsamajanduse inseneri kutse omandamist asus ta tööle 1965.a. veebruaris Räpina metsamajandisse metsakaitse- ja valve insenerina. Alates 15.veebruar 1965.a. kuni 02. jaanuar 1997.a. töötas Ants Teder Põlva metskonna metsaülemana. Olles kolmekümmend kaks aastat töötanud metsaülemana, oli ta Põlvamaal kõige pikema tööstaaziga metsaülem. Peale Põlva metskonna likvideerimist 01.jaanuar 1997.a. kuni 2008.a. juunini töötas Ants Teder Ilumetsa metskonna spetsialistina. Kuid ka peale riigimetsast töölt

lahkumist ei jäänud Ants koju pensionipõlve nautima. Peale vajaliku koolituse läbimist asus ta tööle erametsade nõustajana

Hingelt on olnud Ants kogu aeg ikka metsakasvataja ja loodusekaitsja. Tunnustuseks tema tööle Põlva metskonna metsaülemana on hästi hooldatud Põlva ümbruse männikud. Et hooldatud ja majandatud metsa kõrval oleks olemas ka inimkätest puutumata metsaosasid, jättis Ants Ihamaru vahtkonda 1966.aastal neli kvartalit metsa, kus igasugust inimtegevust püüti vältida. See metsaosa sai hiljem Antsu initsiatiivil aluseks Ihamaru looduskaitseala moodustamisel. Praeguseks on siin väga kõrge bioloogilise väärtusega mets, kus inimeksi ei ole metsa käekäiku sekkunud juba üle kuuekümnne aasta.

Põlva metsaülemana töötades tegeles Ants mitu aastakümnet metsataimede kasvatamisega. Põlva metskond oli sel ajal suurim metsataimede kasvataja Põlvamaal, varustades kuuse istikutega nii metskondi kui ka põllumajanduslike ettevõtete metsi. Tema initsiatiivil ja kogemuste järgi hakati Räpina Näidis-metsamajandis kasutama ajutisi metsataimlaid, kus väikese töökuluga õnnestus saada hea kvaliteediga istutusmaterjali.

Läbi aastakümnete olid Antsu hobideks bridz, laulmine ja jaht. Bridzimänguga hakkas ta tegelema juba 1969.aastast alates. Samuti oli Ants metsameeste koori Forestalia asutajaliige. Kooris laulis ta üle kolmekümne aasta. Tervislikud põhjused sundisid Antsu lõpuks koorist lahkuma.

Sama pikk nagu oli tema metsamehe tee oli ka tema jahimehe staaz. Antsu eesmärgiks ei olnud kunagi võimalikult palju loomi lasta, vaid enamasti oli ta jahis ajaja rollis.

Antsu viimaste aastate hobiks sai mesindus. Ennast pidevalt täiendades, sai ta ka siin heaks asjatundjaks.

Palju oma vabast ajast on pühendas Ants oma lastelastele.

Aatelise ja kohusetundliku metsa - ja loodusemehena ja alati abivalmis inimesena on Ants tuntud ja hinnatud kogu Põlvamaal.

Kaasteeliste nimel

Kaarel Tiganik

In memoriam

Juhan Tamberg

19.12.1936 – 21.05.2025

Lehekuu 21. päeval lahkus meie hulgast elupõline metsamees, kauaaegne Taagepera metaskonna metasülem Juhan Tamberg. Juhan sündis Mulgimaal Pöögle valla Kajaku talus kolmanda lapsena. Koolitee algas 1944. aastal Maie algkoolis ja jätkus Nuia 7- klassilises, mille lõpetas 1953. aastal kiitusega. Kuigi suguvõsas varem metsamehi ei olnud, jätkusid õpingud Tihemetsa Tehnikumis Pärnumaal. 1957.aastal lõpetas Juhan Tihemetsa Tehnikumi kiitusega, mis andis võimaluse jätkata õpinguid Eesti Põllumajanduse Akadeemias metsamajanduse erialal. Peale EPA lõpetamist 1962.aastal oli esimeseks töökohaks Aakre metaskond, abimetsasülema ametis. Abimetsasülema ametit ei olnud kauaks. Juba 1963.aasta 15. jaanuarist sai Juhanist Taagepera metaskonna metasülem. Taagepera metaskond oli moodustatud 1935.aastal Koorküla metaskonna baasil. Esimeseks tööks oli metsavahi tee ehitus. Järgnes rutiinne töö metasülemana arvukate plaaniliste ja plaaniväliste ülesannetega. Väga oluliseks kujunes

ehitustegevus. Tuli ehitada uusi hooneid ja remontida olemasolevaid. Valmisid metsavalvekordonid neljale vahtkonnale ja kontorihoone. Oluliseks tegevuseks oli metsakuivendus ja teede ehitus. Juhan töötas metsaülemana 39 aastat, selle aja jooksul ehitati juurde 22 km metsateid. Metsateede võrk võimaldas teha hooldusraieid piirkondades, kuhu varem puudus ligipääs. Hooldusraiete mahu poolest oli Taagepera metuskond Valgamaa Metsamajandis üks suuremaid. Metuskond sai plaaniliste ülesannetega hakkama. 1976.a. tuli esimene tunnustus - Taagepera metuskond pälvis vabariikliku rändlipu, mis ei jäänud viimaseks. Peale metsamajanduslikke töid tegeles metuskond veel kõrvalkasutusega, rajati paisjärv, kus kasvatati karpkala. Metuskonna territooriumil tegutses riiklik jahimajand. Peale tööd tehti sporti, metuskonnas tegutses rahvapillide ansambel. Elu metuskonnas toimus metsaülema teadmisel, korraldamisel ja osavõtul. Tuli leida aega ka ühiskondlikuks tegevuseks - 10 aastat hooldusraiete inspektorina, Helme külanõukogus maaelukomisjoni esimehena, looduskaitse Tõrva osakonna esimehena. Juhan Tambergi tegevus metsaülemana lõppes liitmise tagajärjel moodustatud Paanikse metuskonnas 01.03.2001.a. Töölt lahkumine kujunes raskeks, katkes väljakujunenud töörütm – tuli minna haiglasse. Kohtusime Juhaniga Taageperas 2013.a. lõikuskuu eelviimasel päeval EMÜ ürituste rubriigis Metsaülema jälgedes. Juhan oli väga tagasihoidlik kui ütles - mul ei ole midagi erilist näidata, kuid probleeme on olnud. Kokkutulnuil jäi väga sügav mulje Juhani elutööst Taagepera metuskonna metsaülemana, millel oli oluline väärtus antud paikkonna elus. Helme vald andis 2015.aastal valla elutöö preemia metsamees Juhan Tambergile. Kõlama jääb mõte - Juhan Tamberg kandis oma südames metsade hingust. Mälestused jäävad!

Kaasteeliste nimel
Aadu Koll

In memoriam

Endel Heinleht

13.02.1939 – 08.07.2025

Heinakuu kaheksandal päeval lahkus igaviku radadele Nõva metskonna esimene ja viimane metsaülem Endel Heinleht. Endel sündis riigimetsaga piiratud talus. Üheks olulisemaks tulevikku kujundavaks mõjuks kujunes jaht, mida ümbruskonnas peeti. Metsavahi juures sai tal ajakiri Eesti Mets põhjalikult läbiuuritud. Luua Metsakool sai aastatel 1956 – 1957 läbitud. Esimeseks töökohaks oli metsniku amet Piirsalu metskonnas. Metsniku ametit sai pidada 7 aastat, samal ajal sai lõpetatud kaugõppes Metsatehnikum Luual. Läänemaa Metsamajandisse moodustati uus metskond Nõvale. Metsaülemaks kutsuti Endel. Aasta oli siis 1964. Nõva metsad ja meri võlusid, Endel jäi paika kuigi metskonna nimi muutus - esialgu oli Riguldi, seejärel Vihterpalu ja viimaks Piirsalu. Piirsalu metskonnas lõppes Endlil 01.01.2000.a. metsaülema amet.

Nõvale, mahajäätud maanurka, tõi Endel uue hingamise - rajas metskonna keskuse, ehitati üheksa kordon – elamut, renoveeriti viis hoonete kompleksi. Metskonnas said tööd 30 inimest täiskohaga, peale selle perekonnaliikmed. Mehel jätkus hingeavarust ja silma leidmaks üles Nõva kandi metsade väärtused.

Nõva kandi eriline väärtus on merelisest kliimast tulenev niiske õhk ja hiliskülmade vähesus mis kindlustavad luitemetsade marjarohkuse igal aastal. Selle tabas Endel kähku ära ja tegi katseid metsi majandada mitte ainult puidu saamiseks vaid ka marjaaladena. Algatus viis välja Nõva maastikukaitseala loomiseni. Mesindus, kalakasvatus, puhkemajandus olid ka metsaülema huvide orbiidis. Igas tegevuses tuli arvestada õrna rannaala ülekoormamise ohuga. Igapäevaseks tegevuseks oli võitlus metsatulekahjudega. Jahinduse alal oli Endel üheks parimaks asjatundjaks. Esinduslikus jahitrofeede kollektsioonis ei puudu seal kullasäras hirve - ja põdrasarved, on olemas karud, ilvesed, hundid ja väiksemad vennadki.

2014.a lõikuskuul olime külas Ülle ja Endel Heinlehel EMÜ rubriigis Metsamehe jälgedes.

Kohaletulnud said kuulda ja oma silmadega veenduda Nõval toimunud. Tehtud tööd on vääriselt hinnatud - III klassi Valgetähe orden on tunnustus avara hinge ja mõistusega loodushoidjale metsa- ja jahimehele. Mälestused ei kustu!

Kaasteeliste nimel
Aadu Koll

Aleksander Sinimäe

12.02.1927 – 03.11.2025

Ida-Virumaa M.A. peametsaülem asetäitja Aleksander Sinimäe. 1996.a. Foto: Jüri Pere.

Hingedekuu 3. päeval lahkus igaviku radadele Sonda valla aukodanik, väärikas metsamees ja looduskaitaja Aleksander Sinimäe. Olgu alljärgnevad read meenutuseks ja mälestuseks tarmukale ja edumeelsele inimesele.

Endine Uljaste metskonna metsaülem Aleksander Sinimäe (kaaslaste seas Sass) veetis oma nooruse Paju lahingupaigas Kanniste talus. Selles talus oli olnud Vabadussõja ajal Julius Kuperjanovi staap. Sass käis Paju mõisas asunud algkoolis, mille seinad olnud lahingu ajal tekkinud auke täis. Kuueklassilise kooli lõpetas Sass 1939.aastal. Pärast sõda lõpetas Sass Valgas raudteekooli ja keskkooli. Soov oli asuda õppima TPI-s küberneetikat, kuid jäi konkursi tõttu napilt välja. Seejärel asus õppima Tartu Ülikoolis metsandusteaduskonnas. Sass lõpetas juba EPA nimelise kõrgkooli 1954. aastal. Esimene töökoht oli Suure-Jaani Metsamajandi Põltsamaa metskond. Esimesed tööaastad Põltsamaal olid keerulised, tuli

astuda parteisse. Järgnesid uued tööpakkumised - Sassist sai Luua metsakooli direktor, mida ähvardas sulgemine. Luua kool õnnestus Sassil säilitada, kuid ise pidi ta lahkuma. 1962. aastal eraldati Tudu Metsamajandi Sonda metskonnast Uljaste metskond ja Sassist sai selle metsaülem. Vastmoodustatud uues metskonnas tuli alustada kõigega algusest peale. Kõige tähtsamaks kujunes ehitamine - uus kontorihoone, kordonid ametnikele, elamud töölistele. Elutööks kujunes metsamaade kuivendamine. Üheks objektiks oli Kuresoo kuivendamine. Kuresoo oli enamuses lagesoo, osaliselt kaetud sookaasikuga. Kraavid rajati 30 meetriste vahedega, ehitati ringtee. Alustati kuivendamisele järgneva metsauuendamisega - lagedatele aladele istutati arukaske. Madalsookaasikutesse rajati talveperioodil buldooseriga koridorid, kuhu istutati 2 rida kuuski. Kasutati ka väetamist. Tulemused ei lasknud kaua oodata. Peagi oli pärast kuivendamist 61% vähetootlikust soost saanud tootlik metsamaa metsakuivendajate ja metsakasvatavate ühise vaevarikka töö tulemusena. Ilusad I-II boniteedi kuusikud ja kaasikud on vääriline tunnustus lahkunud metsamehe elutööle. Tehtud töö eest omistati Uljaste metsaülemale metsamajanduse eesrindlase aumärk. Kaasteelised metskonna päevilt meenutavad Sassi kui ranget ülemust, nagu ka seda, kui palju ja mitmekesiseid üritusi metskonna saalis koos korraldati. Uljaste metsaülemana töötas Sass 25 aastat, töid ja tegemisi jätkus veel ka teistel ametikohtadel. Aleksander Sinimäe oli ka Erumetsateenijate Ühingu Hong asutajaliige. Veel üheks suureks teeneks jääb võitlus metsavalvetöötajatele pensionilisa saavutamise eest. Lisaks eeltoodule oli Sass ELKS Sonda osakonna asutajaliige, olnud pikemat aega esimees, aseesimees, kassapidaja ja fotograaf. Ta on valitud seltsi auliimeks. Ääretult palju on Sassi kogudes fotosid imekaunist Uljaste järvest. Uljaste järv ja tema saatus jäid tema hinge ajatult. Oma perest rääkides oli Sass tagasihoidlik - see on mul väike, poeg elab Islandil.

Mälestused kindlameelsest ja aktiivsest kaasteelisest jäävad teda saatma!

Kaasteeliste nimel Aadu Koll

Eesti Metsateenijate Ühingu 2026.aasta tegevuskava.

1. 07.märts Metsameeste kalapüügi võistlus Kallastel
2. 11.aprill EMÜ üldkogu RMK Soomaa looduskeskuses
3. 15.mai Metsamehe jälgedes Veiko Uri Järveljal
4. 12.juuni Metsamehe jälgedes Heiki Hepner Kohilas
5. 14.august Metsamehe jälgedes Taavi Ehrpais Vardil
6. 11. september Metsamehe jälgedes Tiia Ilmet Räpinas
7. 19.september Metsarahva päev